

Fabritiuspad, Carel
 Fagotstraat
 Fakkelfras
 Falernogaard
 Faurestraat
 Fazanhoek
 Fietsenmaker
 Figarostraat
 Fioringraaf
 Fitnesspad
 Flamingohoek
 Filipsestraat, L.
 Floriansstraat
 Fwellingdonk
 Hambroevengaard
 Frankestraat, Arne
 Fresenstraat, Mariet
 Fieskestraat
 Fuchsestraat
 Finkenbreuk
 Fuzdehoek

Gaard
 Gaddijk
 Gaffelvoorde
 Galenstraat, Jan Van
 Gallicilaan
 Galvaniweg
 Gambiastraat
 Gandhistraat, Indira
 Gangesstraat
 Ganzenhoek
 Gansvrijgade, De
 Gortzenkpad
 Gortdijk
 Gasterenstraat
 Josephine Van
 Grootenstraat, P.A. De
 Gendiaalestraat
 Geraniumsloot
 Gerberastrond
 Gerdijk
 Gerdijkbreuk
 Gersstraat
 Gesanstraat
 Goudpad, stroom van

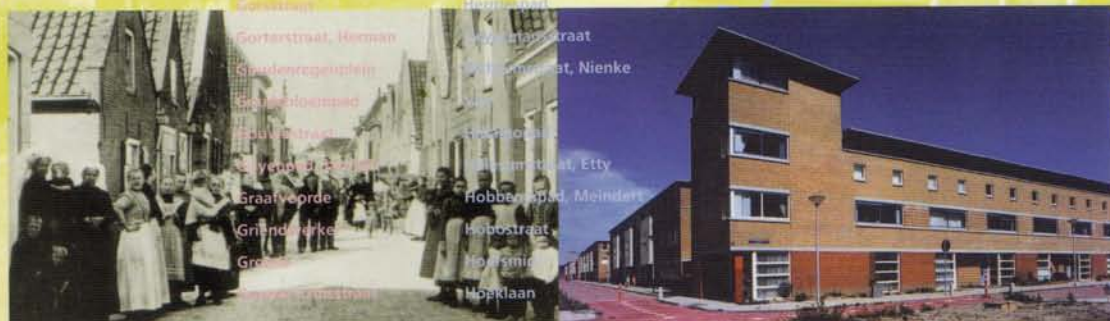
Hadewychplaats
 Hafsstraat, Frans
 Harkvoorde
 Harpstraat
 Hartesedijk
 Hartelweg
 Hattemstraat, Annie Van
 Havenplein
 Haverdreef
 Haverstraat, Theodora
 Havikhoek
 Hazelaarplein
 Hazekerkstraat
 Heerstraadestein
 Heemkerkplantsoen
 Heemdonk
 Heerpoorde
 Heijwegendaan, J.A.
 Heineken, Piet
 Hekelmeuweg
 Hellenkadestraat, R.
 Helinguis
 Herculesstraat
 Herfstacker

Hortensiapad
 Houtenstraat, Van
 Houtskoolkeek
 Hudsonpad
 Huletand
 Huntzelstraat
 Huygenslaan, Christiaan
 Hyacintstraat
 Hydrapad
 Hysopdonk

Ibishoek
 Icaruspad
 Iepenlaan
 Ijsbloempad
 Ijsselstraat
 Ijvogelhoek
 Ijzerrijdkreek
 Indigodreef
 Industrielaan
 Industriestraat
 Inpenhovestraat, L.
 Ingsstraat
 Israelpad, Joseph

Jachtb
 Jacobs
 Jagers
 Jansse
 Jongst
 Jordaa
 Juliana
 Junop
 Jupiter

De wording van een stad

Gortstraat
 Gortstraat, Herman
 Spuldenregeplein
 Ijsbloempad
 Ijvogelhoek
 Ijzerrijdkreek
 Graatvoorde
 Grootenstraat, P.A. De
 Gendiaalestraat
 Geraniumsloot
 Gerberastrond
 Gerdijk
 Gerdijkbreuk
 Gersstraat
 Gesanstraat
 Goudpad, stroom van
 Heerpoorde
 Heijwegendaan, J.A.
 Heineken, Piet
 Hekelmeuweg
 Hellenkadestraat, R.
 Helinguis
 Herculesstraat
 Herfstacker
 Hortensiapad
 Houtenstraat, Van
 Houtskoolkeek
 Hudsonpad
 Huletand
 Huntzelstraat
 Huygenslaan, Christiaan
 Hyacintstraat
 Hydrapad
 Hysopdonk

Een halve eeuw bouwen in Spijkenisse (1947-1999)

Groene Kruisweg
 Groeneveldstraat, Suzu
 Groenewoud
 Groenewoudlaan
 Groenoord
 Groenoordweg
 Groobweg, De Hildebrand
 Grote Waaierweg
 Grote Waaierbij
 Grottehoek
 Hoopdelmolen
 Hofman-Poststraat
 Wilhelmina
 Hofweg
 Hooglandseweg
 Hogendorpstraat, Van
 Rogeweg
 Halbert
 Zuikerbergstraat, Men
 Honftstraat, P.C.
 Hooghstraat, Pieter De
 Hoogstedlaan, Jan
 Hoogwerfingel
 Hoornkruit
 Hoopdreef
 Hoopdreef, A. Van Der

situatie 1958

Hoofdstuk 2

Groekern op de golven van een uittocht

In het midden van de jaren zeventig ontvluchtten steeds meer mensen in Nederland de drukte van de grote stad om zich buiten te vestigen, waar ruimte, frisse lucht, een doorzonwoning-met-tuin en een veilige speelomgeving voor de kinderen lonkten. De stadsvernieuwing, die onder leiding van de PvdA-staatssecretarissen Jan Schaefer en Marcel van Dam een einde moest maken aan de erbarmelijke woonomstandigheden in de achterstandswijken, versterkte die tendens. De woningdichtheid werd erdoor verlaagd, waardoor meer mensen op zoek moesten naar andere huisvesting. Ook Spijkenisse kreeg te maken met de behoefte van stedelingen hun wooncondities te verbeteren.

De uittocht naar Spijkenisse, vooral uit Rotterdam, had weinig meer te maken met de werkgelegenheid in de Rotterdamse havens, zoals dat in de jaren vijftig en zestig het geval was geweest. Verdergaande automatisering en de economische recessie van begin jaren zeventig hadden de zuigkracht van Botlek en Europoort danig doen afnemen. Bovendien beschikten de meeste gezinnen over een eigen auto waardoor grotere woon-werkafstanden geen bezwaar meer waren.

De exodus leidde overal tot een te willekeurige groei van dorpen en steden, die daarmee hun eigenheid en die van Nederland dreigden aan te tasten. Om orde in de chaos te scheppen, bedacht het rijk in de *Derde nota over de ruimtelijke ordening* het concept van de groekernen. Die moesten de trek uit de stad opvangen, zodat de meeste dorpen en stadjes gewoon zichzelf konden blijven en Nederland niet na enkele decennia een grote eenheidsworst zou zijn. Spijkenisse werd in de *Derde nota* genoemd als een van de groekernen en kreeg in 1976 het verzoek van het rijk om een verhoogde taakstelling te accepteren. Dat 'Den Haag' onder meer voor Spijkenisse koos, had diverse redenen. De stad was al jaren een groeier van formaat en had daar dus veel ervaring mee. Bovendien lag Spijkenisse relatief dichtbij Rotterdam, wat belangrijk was omdat de meeste migranten gewoon in de stad bleven werken. De woon-werkafstand bleef vanuit Spijkenisse overbrugbaar, terwijl men toch buiten kon wonen. Het verzoek werd in Spijkenisse uitvoerig bestudeerd en met de gemeenteraad besproken. Het had nogal wat gevolgen. Hoe zou het immers gaan met het toch al achtergebleven voorzieningenniveau als het bouwtempo extra opgeschroefd zou worden? En hoe zat het met de ontsluiting van de stad?

Stadsvernieuwing in Rotterdam.

„Sommige wethouders wisten dat zij daarna terug zouden keren, maar een enkeling was daar niet zo zeker van. Er is toen een soort zakenkabinet gevormd die wat betreft de groeikerntaak op een brede meerderheid steunde. Het enige twistpunt is nog geweest het percentage woningwetwoningen, woningen dus voor mensen met een krapere portemonnee. De PvdA wilde dat zeventig procent van het totale bouwvolume woningwetwoning zou zijn. Dertig procent mocht dan in de wat duurdere sector gebouwd worden. De VVD wilde het juist andersom. Er is toen gekozen voor zestig procent woningwetwoningen en veertig procent koopwoningen. Dat bleek een goede keuze, want er is in die tijd nooit leegstand geweest. Ja, bij één project heeft het wat meer tijd gekost om de woningen vol te krijgen. Maar dat waren duurdere woningen. De reden waarom wij groeikern wilden worden, was niet omdat we nu zo nodig wilden uitgroeien tot een grote gemeente. Nee, we wilden indertijd echt een bijdrage leveren aan het oplossen van de woningnood. Toen ik in 1976 aantrad als burgemeester, wist ik dat de kans groot was dat Spijkenisse zou worden gevraagd groeikern te worden. Daarom leek mij die baan ook zo leuk.”

Cees de Groen, oud-burgemeester

Met zoveel extra woningen en inwoners moest daar zeker wat aan gedaan worden. Het college van burgemeester en wethouders steunde op een nipte meerderheid van de helft plus één in de gemeenteraad en de zojuist aangetreden burgemeester Cees de Groen vond dat te weinig. Hij vond de beslissing over de aanvaarding van de groeikerntaak zo belangrijk en bepalend voor de toekomst van Spijkenisse, dat een ruimere meerderheid vereist was. Tot zijn verbazing besloten zijn wethouders toen hun portefeuilles ter beschikking te stellen om een nieuwe coalitie te vormen die op een breder draagvlak kon rekenen.

Spijkenisse wilde de verhoogde bouwtaak accepteren, maar verbond aan haar ja-woord diverse harde voorwaarden. Ten eerste moest het naar Spijkenisse doortrekken van de metrolijn, die sinds 1974 in Hoogvliet ophield, geheel door het rijk betaald worden. Ten tweede eiste de gemeente dat 'Den Haag' met geld over de brug zou komen om het voorzieningenniveau te realiseren dat voor zoveel woningen gepast en noodzakelijk was. Bovendien moest er iets gedaan worden aan de op dat moment al veel te gebrekkige verbinding met Hoogvliet. De Spijkenisserbrug was te laag, waardoor hij te vaak open stond. Ook was hij te smal. Vrachtwagenchauffeurs moesten zelfs hun spiegels inklappen om elkaar zonder schade te kunnen passeren. Al jaren kon de voormalige spoorbrug, die sinds het opheffen van de tramverbinding met Rotterdam in 1966 volledig door het autoverkeer in bezit was genomen, de toegenomen verkeersdruk niet meer aan. Minister Gruyters van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening kwam wat betreft het doortrekken van de metro, het heetste hangijzer in het eisenpakket van Spijkenisse, met een tegenvoorstel. Hij wilde er alleen aan meebetalen als afgeweken zou worden van het Ruwaard van Putten-tracé. De metro moest maximaal benut worden, vond de minister, en dus dichtbij zoveel mogelijk woningen komen. Hij eiste dan ook dat Spijkenisse het spoor zou laten aanleggen, dat maar liefst 17.500 woningen zich binnen een straal van duizend meter van de drie geplande metrostations zouden bevinden. Een speciale

Burgemeester Blik opent op 15 januari 1972 de trimbaan in de Parkstrook, ten noorden van Sterrenkwartier.

De nieuwe naast de oude Spijkenisserbrug, in 1978.

De voorportalen van de oude brug zijn aan weerszijden van de Oude Maas blijven staan.

rekening van het ministerie van Gruyters. De andere helft van de 225 miljoen gulden werd door het ministerie van Verkeer en Waterstaat betaald. Het Ruwaard van Putten tracé, de groene corridor aan de noordrand van Sterrenkwartier en Groenewoud, bleef hierdoor onbenut. Voor de trimliefebbers was dat goed nieuws. Zij zouden hun trimbaan, die de gemeente begin jaren zeventig in de Parkstrook had laten aanleggen, behouden.

Ook voor het probleem van de ontsluiting via de brug werd een oplossing gevonden. En helemaal niet zo'n dure. In 1978 kwam een aantal brugdelen van de Moerdijkbrug vrij. Door vier van deze tweedehands compartimenten te hergebruiken, kon voor relatief weinig geld een veel hogere en bredere brug worden aangelegd. Later zou de ontsluiting nog verder verbeterd worden door de aanleg van de Botlektunnel. De oude Spijkenisserbrug werd afgebroken toen de nieuwe zijn taak had overgenomen. Hij mocht wel herinnerd blijven worden. De portalen op de bruggenhoofden aan weerszijden van de Oude Maas bleven overeind en worden nog altijd als monumenten uit een voorbije tijd gekoesterd.

gemeentelijke werkgroep ging achter de tekentafel zitten om dat mogelijk te maken. In haar eindrapport Spijkenisse en de metro adviseerde zij dat de metro via de Hekelingseweg de woonwijken in moest lopen en niet, zoals in het Structuurplan 1973 al even was geopperd, via de Heemraadlaan. Om de wijken niet onnodig van elkaar te scheiden, adviseerde de werkgroep bovendien dat het spoor in zijn geheel op een viaduct moest komen te liggen. Daar was in 1973 wél gewag van gemaakt. Talrijke fiets- en voetpaden vanuit de wijken naar de metrostations moesten verder een goede aanvoer van reizigers garanderen. De gemeenteraad ging begin 1977 met die opzet akkoord. De helft van de investering in de metro kwam daardoor voor

